№ 2577 1893 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 18 ՇԱԲԱԹ ԷՐԹԼՈՒ 1311 ՇԷՄԱԶԻ ԻՎ ԱԽԵՐ 22 ՏՕԴՈՒԶԸՆՃԸ ՍԿՍԷ

20 ԲԱՐԱ

ՋԷՐՈՒՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

(صاحب امتياز: جيوهلكيان)

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ամիս	6 ամիս	3 ամիս
ՍԹԱՄՊՈԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէյէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Լիրան, Շնեի վէ Յունիի սահիպէ ղ. 5
Միւնիւ սահիպէ 11ի 10ը. հա. » 3
Մէզատտը նաֆիսյա տարը պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ իտատ օլունմայաճագ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մաթպաասընտա տրը։ Գեանֆիէի Մէվատտ հաղզընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ռուսանիա հիւքիւմէթի պու քէրրէ խարիճի բօլիթիքասը հաղզընտա միւհիմ պիր գարար վէրմիշ տիր։ Նէօլլէ քի,

Դրալ Շարլըն թէքլիֆի իւզէրինէ մէճլիսը վիւքէլա՝ Իթթիֆաղ միւսէլլէս իլէ, Եանի Ալէմանիա, Աւսթրիա վէ Իթալիա իլէ Ֆրանսա վէ Ռուսիա արասընտա պիր մունարէպէ վուղուբնատ Ռումանիանըն իթթիհատ իսլէնէկլի թավը ու հարէքէթի գարարլաշտըրմագ իւզրէ, գրալը միւարէլէյին թաՀԸ ըրյասէթինտէ իւչ կիւն իւսթ իւսթէ ադար իթթիհատ իթմիշ վէ դայէթ չէտիտ միւզաքէրէտէ պուլունմշ տրը։ Իւչիւնճիւ իթթիհատը նինայէթինտէ մէճլիսը վիւքէլանը էքսէրիյէթի՝ Մ. Լասատը Գաթարճիին էֆքեարընա թէվֆիգէն Ռումանիանըն թէմամշյա պիթարաֆ տուրմասը լէհինտէ պէյանը էֆքեար իթմիշ, վէ գրալ տախի՝ էքսէրիյէթին էֆքեարընտա պուլունարագ, քէնտիսի տայմա պու ըրյտէ պուլունտըգընը պէյան իթմիշ տիր։

Աւսթրիա-Մաճառիսթան իլէ Ալէմանիա սէֆիրլէրի՝ իկպու դարարը թէպլիղ իթմէք իւզրէ հիւքիւմէթը մէթպուէլէրինէ խուսուսի թաթարար իրսալ իթմիւէր տիր։

Ինկիլթէրա իլէ Աֆղանիսթան պէյնինտէ ախիրէն ադա օլրան մուզավէլէ մուհիպինէ, Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան չիմտիյէ գառար Աֆղանիսթանա 1,200,000 ռուբլի վէրիլմէքտէ իլքէն, պունտան պէօյլէ պու բարա 1,800,000 ռուբլիյէ իպղալ իտիլէճէքտիր։

Պունտան մատտա Աֆղանիսթան թարաֆընտան Ինկիլթէրանըն Հինտիսթան միւսթէմլիքէթինա իտիալ իտիլէճէք էմթաահ էճնէպիյէ՝ կէօմրիւքտէն մուաֆթուլաճագ տրը։

Էշգրյայա եաթագըզ իթթիքլէրինտէն տօպչը թահթը թէվֆիքէ ալընտըղլարը տէֆթէլէ եաղըլմըշ օլան Եունան մէպուսանընտան Եանօսիօնաքի նամ զաթ իլէ իւչ պիրատէրինէ իթհամընա՝ հէյէթը իթհամյէնէ գարար վէրիլտիկինանէ, կէլէճէք յունվար էնսարընտա Լարիսա մահքէմէի ճինայէթինտէ մուհաքէմէլէրի իճրա գէլընաճագ տրը։

Ամիրալ Ավէլանըն թահթը գօմանսարընտա պուլունան Ռուսիա տօնանմասընը՝ պու գընը Բիրէ լիմանընտա վէ ատալար տէնիզինտէ կէչիրիպ իլք պահարտա Թուլօնա կիտէճէք վէ սայիր սէնէլէր մէզքիւր տօնանմա զը մէվմիմինտէ Թուլօն լիմանընտա գալաճագ տրը։

ՏԱԹԻԼԻՅԷ

Զաթը հաղրէթը Շէհրիյարի՝ Սէլամլըզ ալայընը տիւն Համիտիյէ ճամիսինտէ իճրա պույուրմըշտար տրը։

Բէմը մէզքիւրը սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ Տէրսաատէթ Ամերիգա սէֆիրի վէ պաշ թէրճէմանը վէ սըր քեամթիպ, Գարատաղ մասլահաթկիւզարը, Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթերիյէ Գեր. Սիմէոն Սէֆէրեան Ս. Արքեպիսկոպոս վէ մայէթը սաիրէսի, Թրմըշվար շէհպէնտերի Մ. Շօյմէր, Ռուսիա իւմերաի ասքերիյէսինտէն գօնթ Նոչիչ վէ Ռուսիա սէֆարէթի իւչիւնճի թէրճէմանը Մ. Վատիմիր իլէ սաիր էճնէպի միւթէպէրանը տաիրէի մախսուսէտէ հաղրը պուլունարագ, իյճաղ իտէնլէրէ գուրէնաի հաղրէթը Բատիշահիտէն ատթուճ. Էմին պէյ հաղրէթլէրի վասրթիասը յա իլթիֆաթը հաղրէթը Շէհրիյարի իպղալ պույուրըրմը տրը։

ՐԷՍՄԻ—Տիւնքի ճումա կիւնիւ Սէլամլըզ ըէսմը ալիսինտէն սօնրա, չայան պույուրուլան միւսաատէի Սէնիյէի հաղրէթը Բատիշահի իւզէրինէ՝ Գարատաղ մասլահաթկիւզարը Մ. Գաքիչ սուրէթը խուսուսիյէտէ հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հաղրէթը Թաճարիտէ չէրէֆմէսուլէ նարլ օրմուշ տրը։

—Ռուսումաթ էմանէթի մուամէլաթը տախիրիյէսինճէ պաղը իսլահաթ իճրասընա տաիր մագամը Էմանէթճէ գալէմէ ալընըպ Պապը Ալիյէ թագտիմ գըլընան լայիհանընը պաղը ճիհէթլէրի հաղզընտա իյզահաթ թաէպինէ լիւզում կէօրիւլէրէք, մէզքիւր լայիհա պու քէրրէ Պապը Ալիտէն Էմանէթը միւշարէլէյհայա իատէ օլունմըշ տրը։

—Եվվէլքի կիւնքի թարիխէ չէհրիսիզ վարիտ օլան պիր թէլէգրաֆտան անլաշըլըրընա կէօրէ, Մ. Վան տէն Ռիսթալրն Տէրսաատէթ Հօլանտա սէֆարէթինէ նասպ ու թայինի հաղզընտա էմրնամէի ըէմմի նէչը օլունմըշ տրը։

—Տէրսաատէթ Սբանիա սէֆիրի Մ. Ֆիկէրա ճէնապէրինէ, Ռուսիա իմբէրաթօրը թարաֆընտան Սէնթ Սթանիսլաս նիշանընընն պիրինճի ռիւթպէսինտէն պիր գրմաասը իթա գընընմը, Մաարիտաէքի Ռուսիա սէֆիրի բրէնս կօրչագօֆ՝ քէյֆիյէթի Աբանիա հէյէթը վիւքէլաընա իչար իթմիշ տիր։ Սէֆիրը միւշարէլէյհ՝ 4 սէնէ Մարօգտա Ռուսիա սէֆարէթինի իյֆա իթմիշ տիր։

—Իչպու 1893 սէնէսի զարֆընտա Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա 56 եանկընն վուգուա կէլէրէք 298 ալչապ վէ 18 քեարկիր լանէ, 43 ալչապ վէ 11 քեարկիր տիւքեան, 2 քեարկիր ֆապրիգա, 4 ալչապ գօնագ, 1 գարագօլանէ, 1 քեարկիր մէքթէպ միւհէթերէգ օրմուշ վէ սիկուրթա շիրքէթլէրի թարաֆընտան ճէման 63.817 լիրա սիկուրթա պէտէլի թէէտիյէ իտիրմիշ տիր։

—Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի նուֆիուսը վէ մէքթէպլերի վէ վարիտաթը հաղզընտա իթա օլունան մալիւմաթը բէսմիյէյ էկէօրէ, վիլայէթը միւշարէլէյհատա 1366807 նուֆուս պուլընըպ, պունլարտան 1155580ի իպլար, 133016ի Բում, 61207ի Էրմէնի, 2809ի Գաթօլիք, 970ի Բրօթէսթան, 3550ի Պուլկար, 3073ի Եահուտի, 6602ի միւելը միւսլթէլիֆէտէն իպարէթ օլարընը անլաշըլմըշ տրը։

Իտատի վէ բիւշտի վէ իպիթտաի մէքթէպլերէ տէվամ իտէն շակիրտանընն մէճմուը 98518 օլուպ, պունընն 65932սի երքէք վէ 32586սը գըզ տրը։

Մէզքիւր վիլայէթին սալը հալ վարիտաթը միւթէխամինէսինի 84 միլեօն 786612, մէսարիֆի տէ 16 528188 ղրշ. բատտէսինտէ պուլընմագտա իմիշ։

—Դեկտ.ին 3ինճի կիւնիւ Ուն Գաբանը իսկէլէսինտէն գայրգլա Գասըմ Բաշայա կէչմէքտէ իքէն մէզքիւր գայրգ տէվրիլէրէք, տէրունինտէ պուլընան 4 քիշի տէնիզ տիւշիպ զարդ օրմուշյար իտի։

Իշտիրիտիկինէ կէօրէ, էվվէլքի կիւն սաաթ 6 բատտէլէրինտէ մէրգումանտան օլտըղը զանն իտիրէն էկինլի Ահմէտին Նաշեսի չըգարըմշը տրը։

—Գօնեա վիլայէթի Տէֆթէրը թագանի մէմուրը օլուպ, սուի խաթիմալինտէն տօպչը մէմուրիյէթինտէն ազլ օլընան Բաղլպ էֆ.ենին Գօնեատա թահթը մուհաքէմէյէ ալընմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

ԹԻՒՐԲԻՆ ՎԷ ԻՐԱՆ

Իրանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի էսէտուլլահ խան հաղրէթլէրի՝ Պապը Ալիյէ պիր նօթա իրսալ իտէրէք, հիւքիւմէթը Իրանիյէ իլէ Ռուսիա արասընտա հուսուլէ կէլէն պիր իխթիլաֆ մուճիպինճէ իրանտա մուգիմ Ռուս թէպլասընընն՝ տիվէլը սաիրէ թէպլասը հաղզընտա տախի թաթպիգ օլընմագ չարթըյլա թէմէթթիւ վէրկիսինէ թապի օլտրգլարընը վէ պու հալտէ Իրանտա մուգիմ թէպլասի Օսմանիյէնին տախի այնը վէրկիյէ թապի իտիլէճէքլէրինի պէյան ու իշար իթմիշ օլմաղլա, Պապը Ալի՝ պու նօթայա ճէվապէն, Իրանտա մուգիմ պիլճիւմլէ թէպլասի էճնէպիյէ հաղզընտա թաթպիգ իտիլէն պիր թէպպէրէ մուսիպէճէթ իթմէյէճէկինի վէ լաքին կէրէք պու վէրկինէն վէ կէրէք սարը վէրկիլէրին թարհ ու թէվզիինտէ թէպլասի Օսմանիյէ հաղզընտա թամմ եէրլի էհալի կիպի մուամէլէ օլընմասընը արզու իթթիկինի, վէ թէպլասի Օսմանիյէ իլէ Իլան թահսիլ մէմուրլարը արասընտա իխթիլաֆ վէ միւնազասա վուգուընտա իչպու իխթիլաֆ վէ միւնազասանընն Ռուս թէպլասը հաղզընտա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ Օսմանը չէհպէնտերլիկի թարաֆընտան հալ ու թէվզիյէսի միւնասիպ օրաճաղընը պէյան իթմիշ տիր։

Պապը Ալի՝ իչպու ճէվապնամէյի եազընգտան սօնրա, պու պապտե վէրիլէն գարարլար մուճիպինճէ, Տէրսաատէթ վէ վիլայաթտա մուգիմ թէպլասի Իրանիյէ հաղզընտա թէմէթթիւ վէրկիսինէ թէմմմըլյա թաթպիգ օլընմասընը Շէհր Էմանէթիյէ տէվարը սարիբէյ էմրի ու իչար էյլէմիշ տիր։

ՏՈՒՄԱԿ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

Տույունը Ումմիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէտի թարաֆընտան իլան օլընտըղը իւզրէ Տամկա Նիզամնամէսինին պիկա ֆարգ ու խաթինա կէրէք թէպլասի Օսմանիյէ վէ կէրէք եճնէպիյէ հաղզընտա ումումէն թաթպիգ ու իճրա օլընմասը իչուն 1309 թշրինը սանի (նոյեմբեր 4) թարիխի իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ կէլէճէք 1894 յունվար 1/13 (1311 ճէմազիւլ ախըր 24) թարիխի թային օլընմշ իքէն պու քէրրէ չէրէֆսուտուր պույրլան իրատէի Սէնիյէ ահքամընճա, թարիխը մէզքիւր 1894 մարտ 8/20 (1311 ռամազան 12) թարիխինէ թաալիդ ու թէէխիր օլընմշ տրը։

ՏԻՒՆ ԿԷՃԷՔԻ ԵԱՆԿԸՆ

Տիւն կէճէ սաաթ 2 բատտէլէրինտէ, Թօբխանէ ճիվարընտա Տէֆթէրտար եօղուշընտա քեամին Ալթընճը տաիրէ պէլէտիյէ խասթախանէսինին մաթպախընտան գազանն ալթէշ զուհուր իտէրէք, պիր սաաթ տէվամ իթմիշ իսէ տէ, էլթրաֆա սիրայէթինէ մէյտան վէրիլմէքսիզին սեօնտիւրիւլմէյէ մուվաֆֆագիյէթ հասըլ օլմուշ տրը։

Եանկընն զուհուրինտէն Շէհր Էմինի տէվլ. Բըլտան բաշա հաղրէթլէրիյէ, Զաղթիյէ Նազրը աթուճ. Նազիմ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրի, Պէյօղլու միւթէսարրըֆը ալթուճ. Հիւսէյին Հասիպ պէյ վէ իթֆաիյէ ալայլարը գօմանտանը ֆէրիգ սաաս. Զէյէնի բաշա հազարաթը վէ մէմուրինը սարիբ մահալը հարիգէ չընթաղ վէ իթֆաիյէ թաղարը Հիւմայունլարըյա մահալլէ թուլումպալարը վէ ասաքիրը Շահանէ տախի միւվասէլէթ իթմէքլէ, սարֆ օլընան սայ ու իդարամ իւզէրինէ մէզքիւր խասթախանէ սրդ վէ ալչապ խանէլէրտէն մուհաթ օլարը հալտէ երնէ հարիզ պիր թարաֆա սիրայէթինէ մէյտան վէրիլմէմիշ տիր։

Խասթախանէտէ պուլունան 33 խասթա իլէ 7 մայրաակա օ ճիվարտա քեահն Իթթալեա խասթախանէսինէ նազ օլունմուշյար տրը։

Եանկընն վուգուը՝ մէսմուը հաղրէթը Բատիշահի պույրուլտըգտա՝ եավէրանը հաղրէթը Շէհրիյարիլէրինտէն պազըլարընը լութֆէն մահալը հարիգէ իգամ իլէ պէրաապէր, խասթարընն ահվալինէ տաիր ախը մալիւմաթա ինայէթ պույուրուլմուշյար տրը։ Շէհր էմինի տէվլ. Բըտան բաշա վէ զապթիյէ նազրը աթուճ. Նազըմ պէյ էֆ. հազարաթը Իթալիա խասթախանէսինէ ազիմէթլէ խասթարընն իսթիֆսարը խաթըրլարընա հիմմէթ պուլյուրմշյար տրը։

Հէր նէ գաաար նուֆուսճա զայիֆ վուգու պույուրընը բիվայէթ օլունմըշ իսէ տէ, համա օլսուն ըէսմէն պէօյլէ պիր շէյ թէհգիգ իթմէմիշ տիր։

ՀԱՎԱ

Պու կէճէ իլք ագշամտան պաշլայարագ թապէսապահ միւթէմատիէն շէհրիմիզա սագանագ կիպի եազմուը եազըպ սէյրը եէրիրիմիշ վէ պօրա զուհուր իտէրէք, պիր խայլի տուվար վէ թախթաբէրտէ վէ ճամյար զըրըմըշ վէ Պաղչէ Գարուսը իլէ Պէյօղլունընն Տօղրու եօլունտա վէ տիկէր պաղը չարշը վէ բազարտա տիւքքեան վէ մաղազարընն իւզէրինտէ ասըլը օլան ըէք չօգ իլան թախթալարը եէրլէրինտէն գօբմուշ վէ կէրէք տէնիզտէ պու կէճէքի շէտիտ պօրա եիւզինտէն լիմանըմզդա պաղը սալարուրեալար զարգ օլտըղը կիպի տահա ըէք չօգ զայիֆի վէ խասարաթ վուգու պուրմուշ օրմաղլա, պու պու պապտե իլէրուտէ թաֆսիլաթ ալաղ օլընտըգտա նէչը խիլէճէկի պէյան օլընը։

ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻՅԷ ՎԷ ԳՕԼԷՐԱ

Մէճլիսը Սընհիյէ գարարըյլա, գօլէրատան պույուշդ ատտ օլընան լիմանլար արասընտա միւրասէլաթ վէ միւվարէտաթ սէրպէսթ օլաճաղը կիպի, եօճընլար մուայէնէյի թըպպկիյէյ վէ եշեալար թիւթսիս մուամէլաթընա թապի թոտուլաճաղլար տրը։ Հալպուքի վիւրուտ իտէն վաբօրլարտա գօլէրա վուգուամը զուհուր իթթիկի թաղարիրտէ վարօր՝ եօլճուլարընյա պէրապէր էն եագընն թէհաֆֆուզսանէյէ իրսալ օլընարագ 10 կիւն զարանթինա ալթընա ալընաճագ տրը։

Սընհիյէ ամբպպասընտան ուօգթ. Վէլիչ պաղը մէմուրիյինը սընհիյէ ըէֆգաթընյա տիւն էտիրնէյէ ազիմէթ իթմիշ տիր։ Թապիպը մուամիլէյհ ըէֆգաթընտա պուլընան մէմուրիյինը սընհիյէ իլէ՝ կէրէք էտիրնէյտէ վէ կէրէք միւկադամը վիլայէթտէ լազմ իլ իճրա օլան թէէտապիրը սընհիյէի իթթիխաղ իտէճէքլէր տիր։

Թրապիզօն շէհրինտէ եէնիհէն գօլէրա զուհուր իթմէսի իւզէրինէ, զիյատտէ ամբպպայա լիւզում կէօրիւմքլէ Հայտար Բաշա խասթախանէսինտէ ամէլիյաթ կէօրմէքտէ օլան եիւզ պաղը Սաիպ էֆ. շէհրը մէզքիւրէ մէմուր թային իտիրմիշ տիր։

Էսկիշէհիր վէ Բէօթահեատա գօլէրանըն զայիլ օրմասը հասէպիյլէ բէօթահեատա պուլունան ամբպպաի սընհիյէտէն տօղթ. Սիւլէյման Կազալէ էֆ. Տէրսաատէթ ավտէթ իթմէքտէ օլուպ, էֆ.ի մուամիլէյհ շէհրիմիզէ միւվասէլէթինտէ էտիրնէ վէ ճիվարընտա զուհուր իտէն խասթալրդան տօղայը թէտապիրը սընհիյէյի իճրա էյլէմէք իւզրէ օլ թարաֆա կէօնտէրիլէճէք տիր։

Տիմէթօգատա գօլէրատան պիր գաչ վէֆիյաթ զուհուր իթմէսի իւզէրինէ խասթալըղըն սիրայէթինի մէն իթմէք իչուն թէտապիրը լազմէյէ իպթիտար օլընըպ, եէճիւմլէ գաաապա քէնարընտա պիրի խասթասանէ վէ տիկէրի թէհաֆֆուզանէ իթթիխաղ գըլընմագ իւզրէ իբի խանէ քիրայամագ խուսուսընա էտիրնէ վիլայէթինտէն թէպիղաթը լազմ իճրա օլընմըշ տրը։ Գաաապա իչինտէ խասթալըզ բէք խաֆիֆ օլարընընտան անգարիպհիչ պիր եէր գալմայաճաղը մէմուլ պուլընըյօր իմիշ։

Հէր սէնէ պու մէվսիմտէ զուհուր իթթիկի կիպի, պու սէնէ տախի Գալաթա վէ Բանկալթի ճիվարընտա չիչէք խասթալըղընը հաֆիֆճէ իճրաի հիւքմ իթթիկի իչթիհատ միշ տիր։

Լիւլէ Պուրկազտան ալընան մալիւմաթա կէօրէ մահալը մէզքիւր սթասիօնը ճիվարընտա թէհաֆֆուզանէ իթթիխաղ օլունմագ իւզրէ 15 եաթագըզ պիր պարագանընն ինչաաթը խիթամ պուլըղը կիպի, Տէտէ Աղաճատան թագտիյար իլէ պէրապէր 10 չատրը վէ ճիրը Մուսթաֆա Բաշատան 10 եաթագ թագտը տա օրայա իրսալ օլումըշ տրը։ Պիրի թէհաֆֆուզանէտէ վէ տիկէրի խասթալըզ զուհուր իտէն մահալլէրտէ պուլընըրըմագ իւզրէ, էտիրնէ վիլայէթինտէն վուգու պուլան իչար իւզէրինէ պա իրատէի ավէյէ 2ճճի օրտուի Հիւմայուն մէրքէզ խասթախանէսինտէն 2 թապիպ կէչէն բէնճէնպիհ կիւնիւ Լիւլէ Պուրկազա կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՄԵՆ Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱԶԱՆ

Պու կիւնքի Տախիրիյէ գըսմմըզտա զիքը օլընտըղը իւզրէ, Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթերի տիւնքի ճումա կիւնիւ ըէֆգատաթընտա Սէֆէրեան Գեր. Տ. Սիմէոն Սրբազան Արքեպիսկոպոս իլէ երէցեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ վէ Բաթրիգխանէ դաբու քէհեասը Ֆրէնկեան սաաս. Աբրահամ էֆ. պուլընտըղը հալտէ, Սէլամլըզ ըէսմը ալիսինէ ազիմէթ իսէրէք, տաիրէի մախսուսէտէ իհթիրամաթը լայըգէ իլէ գապու օրընմըշ վէ ալայը մէզքիւրը սէյր ու թէմաշա էյլէմիշ տիր։

Պատէհու վագը օյան տավէթը մախսուսէյէ իճապէթէն Բաթրիգը միւշարէլէյհ հաղրէթլէրի՝ Եըլտըզ սէրայը չէվքէթիհթիվասընա ազիմէթ իտէրէք, հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հաղրէթը Շէհրիյարիյէ գապու չերէֆը ալէմպէհասընա մազհար պույրըմշ վէ պու սըրատա պիր իլթիֆաթը ֆէվգէլդայէի հաղրէթը ճիհանպանի օրմագ իւզրէ Բոսթրիգը միշարէլէյհէ Օսմանյէ Նիշանը զիշանընընն պիրինճի ըէֆգաթի ու ինայէթ պույուրմշ օրմաղլա, Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթլէրի՝ իչպու իհսանը ալիւլպատն միւթէսսիրէն թէզայիւտը էօմր ու իգպալը հաղրէթը Շէհրինշահի վէ թէվֆիքիւրը չէրէֆ ու իճլալը հաղրէթը ճիհանպանի էտիյէի խայրիյէսինի իյֆա վէ թախթը ալիպախթը Օսմանինին էպէտնումանն վէ պէրգարար պուլյրրմասը թէմէննիյաթընը իճրա իթմիշ, վէ պու միինասէպէթլէ կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք Ս. Երուսաղէմ Միհրանութիւնը հէյէթինին հրասիյաթը ուպուտիյէթ քեարանէ վէ շիւքիւրկիւզարանէսինի խաքիբան մերահիմիհթիվահ հաղրէթը Միւլիքարիյէ արզ ու թագտիմ էյլէմիշ տիր։

Բաթրիգը միշարէլէյհ հաղրէթլէրի՝ Մէթթուը մուֆախմմրմզ Բատիշահը թէպասբէրվէր էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրի թարաֆընտան միսթէզրագը իլթիֆաթը ճիհանտէրէճաթ պույրրյտրգտան սոնրա, հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հաղրէթը Բատիշահիտէն վէմապէյնը Հիւմայունը Միւլիքանէսէն միհրբէգաթյա, նէչանը զիյզանը Օսմանիյի սինէի սատագաթրընա թաալիգ իթմիշ օլարը հալտէ մայէթը մէվճուտէսիյէ պերապէր Երուսաղէմտատնա ավտէթ իթմիշ տիր։

* * *

Պու կիւն պիր խայլի ըէհապիյն վէ գէվաթը միւթէպէրէ՝ Երուսաղէմատնա ազիմէթ իտէրէք, նայիլ պույրրյտրը իլթիֆաթը մէքթուբիմ զայաթը ճէնապը ճիհանպանիտէն վէ 1ինճի բիւթպէսէն նիշանը զիյշանը Օսմանինին իհսանընտան տօլայը, Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթլէրինի թէպրիք միսարէսի թէրիքի միսարէսի իթմիշլէր տիր։

Գօլէրատան վէֆիթ իտէնլէրին եիւգլերի աչրդ օլարագ կէօթիւրիւմմէսինէ վէ օ կիպի ճէնապէլէր քիրիսէլերե կէօթիւրիւմէյիպ.այինը ըուհանիյէրի գապրիսթանյար տախիլինէքի մատուուրատա իճրա օլունմասընա Սընհիյէ գօմիսիոնընճա գարար վէրիլէրէք, քէյֆիյէթի պա թահրիրաթ Ատիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն Բաթրիգխանէյէ իչար օլունմըշ տրը։

Իչարաթը մէզքիւրէ մուճիպինճէ իյֆաի մուամէլէ օլունմասը Բաթրիգխանէ թարաֆընտան լազմ կէլէնլերէ պիլտիրիլմիշ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԲԷԹԷրսպուրկ 28 դեկտ.

Տէվլէթ պանգասը ՝Բէթէրսպուրկ իչիւն 6 այ վատէլի ղամպիալարըն սգօնթօսընը 100տէ 4 պուլուղա էնտիրմիշտիր։

Մաարիտ 28 դեկտ.

Ֆաս հաքիմի իլէ իճրաի միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ՝ Մարօգտա պուլընան մարիշալ Մարթինէզ Գամբոս, օրաու գօմանտանլըզը Լօսէսսինտէ գալարագ ֆէվգէլատէ էյլիլիկինէ թէրքի օլընմըշ տրը։

Բէչթա 28 դեկտ.

Հէյէթը վիւքէլանըն թէպկտտիրլինէ տաիր զուհուր իտէն ռիվայաթ մէնպաը մէվսուզատէն ըէմմէն թէքզիպ օլընյօր։

Լօնտրա 28 դեկտ.

Մ. Կլատսթօն՝ Մէճլիսը մէպուսանատա իյրատ օլընան պիր սիւվալէ ճէվապէն, Գոպուրկ տուգալըզընը վարիտաթընա վէ տիւգ տը Գոպուրկընն իյրատալարընա տաիր մալիւմաթը ըէսմիյէսի օլմատըզընը պէյան իթմիշ, վէ պու պապտե մէճլիսը մէպուսանատա իճրա օլունաճագ պիր միւզաքէրէյի ումումիյէյ հիւքիւմէթճէ էհէմմիյէթսիզ նազարըյա պագրլաճաղընը պիլտիրմիշ տիր։

Բէթէրսպուրկ 28 դեկտ.

Գուղտայ թէսիսիմինտէ վուգու պուլան իխթիլաաթտա Լ. Տրէյֆուս էվլինին իթհամ օլունմամշ օլարընը վէ եաբընը մէզքիւրէ էվլին պաղը մէմուրարընյա պէրապէր 7 քիշինին իթհամ օլունմուշ օլտըղընը Աֆոս Տէ- Նոբ ըէամէն պէյան իտիյօր։

ԲԱՌԱՎԱՆ-ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՎԱԳՈՆԱՅԻՆ ԿԱՐԱՎԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

(գրող)

ՍԱՀՄԱՆ ԳԱՏԳԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԳԻՐ

—Ինչպես ասացի, ինձ ոչինչ չի հրամայվեցի վաղվանից։ Ամենաշատը՝ ինձ կանչեն։ Ես ինձ ոչ մի բան չեմ մեղադրում։ Ինչպես ասացի, ինչ-որ բան պիտի անեն։ Ինչպես ասացի, ինչ-որ բան պիտի անեն։ Ինչպես ասացի, ինչ-որ բան պիտի անեն

2ՐԴ ԷՋԸ

Մէճլիսին դարարը մուճիպինճէ մէզքիւր գօմիթէ՝ Ֆրանսզ համիլէրինին դէկտ. 13տէ Եունան Մէճլիսը մէպուսանընտա Մ. Թրիգուբի թարաֆընտան Թէքլիֆ օլընան թէտապիր ալէյհինտէ վէ քէնտիլէրինէ կէօսթէրիլէն Թէքմինաթա իյրաս օլընաճագ հէր նէվի խալէլ վէ թէարրուզ ալէյհինտէ, վէ գարշը գարշըյա միզաքէրէ օլընըպ տա համիլլեր վէ եախստ անլէրին վէքիլլերի թարաֆընտան գապուլ վէ թասվիպ օլընմայան պիճիմիտէ թէսվիյէի տույուն լայիհալարը ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթթիֆաքլերինի Եունան հիւքիմէթինէ իշար ութէպլիդ իտէճէք տիր։

3ԻՆՇԻ ԷՋԸ

Մէճլիս՝ պիճիմիտէ սուրէթը թէսվիյէ թէքլիֆինէն մուգատտէմ Եունան ահվալը մալիյէսի հագդընտա տանլէրին վէքիլ վէ մուրախասլարըյլա պերապեր պիր թահգիգաթ իճրա իտիլմէսինի թալեպ իտէր։

4ՐԴԻ ԷՋԸ

Ինկիլիզ գօմիթէսի իշին Մ. Համպրընը եաբարը կիպի Գոնթուար Նասիոնալ տ'Էսգոնթ պանգասընը տախի Ֆրանսզ գօմիթէսիյէ պերապեր սարքը մէսաի իթմէսինի իսթիհսալ իթմէք իւզրէ Ֆրանսզ գօմիթէսինին՝ մէզքիւր պանգա իլէ միւնասէպաթ բէյտա իթմէսի հագդընտա մէճլիս արզու պէյան իտէր։

Իշպու մէճլիսին խիթամընտա գօմիթէ ըէիսի թարաֆընտան Ամինատա Եունան ըէիսը վիւքէլասը Մ. Թրիգուբիէ ամիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլընմըշ տըր.

«Եունան թահվիլաթընը Ֆրանսզ համիլլերի՝ պիր մէճլիսը ումմի ագտ իտէրէք, Եունան հիւքիմէթինին թավր ու հարաքէթի ալէյհինտէ շէտիտէն բրօթէսթօ իտէրլեր, վէ իճրաի թահգիգաթ թայէպինէ, վէ տանլէրին մուավէնէթի վէ միւտախէլէսի օլմագըզընը գարարլաշտրըլան հէր սուրէթը թէսվիյէ ալէյհինտէ մուխալէֆէթէ գօմիթէ հէյէթինի մէմուր նասպ էյլէրլեր։»

ՐԷԺԻ ԻՏԱՐԷՍԻ

Ռէժի իտարէսինին՝ 30 սէնէտէն իպարէթ օլան միւտատէը իմթիյազիյէսինին 50 սէնէյէ իպլաղը իսթիտաբլյա հիւքիմէթը Սենիյէյէ միրաճաաթ իթմիշ օլտըզը ագտէմճէ եաղըլմըշ իտի։

Իտարէի մէզքիւրէ՝ չարթնամէսի ահքեամընճա սէնէվի խապինէի Մալիյէյէ իթմաը լազըմ կէլէն 750,000 լիրատան պաշգա, թէմէթթիւաթը սաֆիյէսէն Ռէժի սերմայէսինին 100տէ 8 հիսապլյա եիւրիւտիլէն ֆայդի՝ թէմէթթիւաթը սաֆիյէսէն պատտէթթինգիլ, ֆազլա գալաճագ մէպալիդ 3 միւսավի հիսսէյէ թագսիմ օլունարագ սիլիսսին խազինէի Մալիյէյէ, տիկեր սիլիսսին Ցույուզը Ումումիյէ վէզնէսինէ իթաասը վէ միւթէպագը սիլիսսին տախի հիսսէտարանընա թէվզիի մէշրուութ օլուպ, Ռէժինին թէէսիսինի միւթէպագըպ պիր գաչ սէնէ իւսթի իւսթէ գարար վէ զիյանա օղրանըմըշ օլմաղլա, մուախէրէն մէզքիւր զիյան պէտէլի տէ թէմէթթիւաթտան թէնգիլ օլունտրգտան սօնրա, ֆազլասընը պէր վէճհը մէճրուհ թագսիմինէ գարար վերիլմիշ տիր։

Թէմէթթիւլեր արթարգճա խազինէի Մալիյէ հիսսէսինին տախի թէզեիա իտիլմէսի շարթնամէ ահքեամընտան պուլընմագտա տըր։

1308 սէնէսի թէմէթթիւաթընտան խազինէի տէվլէթէ 48000 ատէտ լիրաի Օսմանի իսապէթ իտուպ, հալ պուջի նիզամնամէի ճէհտիտին մէվզքի իճրա վէ թաթպիգէ վազը իւզերինէ գաչագճըլըզընն էօնիւ քիլլիյէ ալընտըզը հալտէ, էլեէվմ մէմալիքը Շահանէտէ սէնէվի սարֆ վէ իսթիհլաք օլընտըզը թախմին օլընան 20 միլէօն քիլօկրամ թիւթինին անճագ սիլիսի ֆիւրուխթ իտիլմէքտէ օլմասը՝ ալընան Ռէժի հասըլաթընը գաթ գաթ արթաճագը տերքեար պուլընմըշ տըր։ Թէմէթթիւաթտան խազինէի Մալիյէյէ պիտ հիսսէի սենէվիյէնին մագթուէն 300000 լիրա օլմագ իւզրէ թային վէ թախսիսինէ մուվաֆգաթ կէօսթէրիլմէսիյէ, թէմտիտը միւտտէթը իմթիյազիյէյէ միւսաատէ պույրըլաճաղը՝ պագը մէհաֆիլտէ բիվայէթ օլընտըզը՝ չէհրիմիզտէ նչէր օլունան պագը կազէթալարտա օգունմըշ իսէ տէ, Ռէժի մուամէլաթընա իշթիրաքը տերքեար պուլընան Ցույուզը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսինէտ, Ռէժինին թէմտիտը միւտտէթը իմթիյազիյէսի հագդընտա ճէրէյան իթմէքտէ օլան միւզաքերաթ հէնուզ խիթամբէգիր օլմամասընա մէպնի, կերէք խազինէի Մալիյէյէ պիտ թէմէթթիւաթ հիսսէսինին մագթուէն 300000 լիրա օլմագ իւզրէ թային վէ թախսիսի, վէ կերէք Ցույուզը Ումումիյէ հիսսէսինէ տախի սենէվի 100000 լիրա զամմ ու իլավէսի հագդընտա տէվլէրան իտէն բիվայէթէ չիմտիլիք մէվսուգ պիր հավտիս նազարըյլա պագըլմագ։

Հրատարակուեցաւ Պ-ուէր հանդէսն Դ. տարի Թիւ 17 հետեւեալ բովանդակութեամբ.

1. Ն. Կ. Վ. Պարսից Շահին ուղղած մի թուղթն առ Ն. Ս. Լեռն Ս. Քահանայապետ։
2. ԿԵՆԱՑ ՍԿԻԶԲՆ ԵՐԿՐԱԳՆՏԻՍ ՎՐԱՑ. — Ս. Վ. ՆԱԶԱՐԵԹԵԱՆ.
3. ԱՆԹԱՆՕԹԻՆ ՅՆԴԻՐՆ. —Ս. Վ. Նազարեթեան.
4. ՀԱՅԱՐԱԿԱՑ ԺԱՄՆ. —Ս. Վ. Ն
5. ԱՇԼԵՒԱՑԼԻՔ. — Ս. Վ. Ն.

ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻԹԻ ՎԷ ԳՕԼԷՐԱ

ՐԷՍՄԻ

Եվվէլքի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 6տան սիւնքի ճումաա կիւնիւ սաաթ 6յա գատար շէհրիմիզտէ գօլէրատան 7 վուգուաթ վէ 4իւ էսկի խասթալարտան օլարագ 7 վէֆիյաթ վուգու պուլմըշ տըր։

Վ-ՈՒԷՈՒՆ ՕԼԸՆ ՄԱՀԼԷՔ

Ալթընճը ալայը իւչիւնճի թապուրը էֆբատընտան 1, Գասըմ Բաշատա 2, Օտուն Գաբուսընտա 1, Ս. Փրկիչ խասթախանէսի մէճնուսէ գատընալար գօլուշընտա 1, Արնավուտ քէօյիւնտէ 1, Ազապ Գաբուսընտա 1։

ԻՒՊՈ ԵՆԻ Դ-ՈՈՂԼՈՐՈՆ ՎԷՖԻ ԽՈՒՆԸ

Գասըմ Բաշատա Թէրզի Ցիմիթրի, Օտուն Գաբուսընտա Դաթինա, Ազապ Գաբուսընտա Եազ Դաբան խաքէյէսինտէ մավունաճը Ահմէտ։

Ի-ՈՒՆ Դ-ՈՈՂԼՈՐՈՆ ՎԷՖԻ ԽՈՒՆԸ

Բիւշիւք Բաղարատա էքմէքճի Մէհմէտ վէ տէմիրճի Մէհմէտ, Պալաթատա Հըզըր Զավուշ մահալլէսինտէ Զիւմպիւլ, ալթընճը ալայը էֆբատընտան Սալիհ։

* * *

Լտիրնէտէ 2 միւսապ չիֆայապ օլմագ իւզրէ պուլընտըզը կիպի, դէկտ. 16յա գատար պազգա խասթա զուհուր իթմէմիշ տիր։ Դէկտ. 15է գատար Ցիմէթօգատա էֆբատը ասքէրիյէտէն 4 միւսապ վէ էսկի միւսապլարտան 2 վէֆիյաթ վուգու պուլուպ, էհալի պէչինէտ պազգա խասթա զուհուր իթմէմիշ, վէ Լիւլե Պուրկազատ էսկի միւսապլարտան 1 վէֆիյաթ օլուպ, Բունար գարիյէյէրինէտ վուգուաթ օլմամըշ տըր։

Դէկտ. 14տէն 15է գատար Քէօթահեատա վէ Թավշանլը վէ Ալթուն Թաշ վէ Կիւմիւշ Նահիյէյէրինտէ սրհհեթը ումումիյէ պէրքէմալ պուլընմըշ տըր։ Քիւբիւք գարիյէսինտէ կէչէն սալը կիւնինէ գատար միւսապ վէ վէֆիյաթ օլմատրը կիպի, էսկի միւսապլարտան 3 քիչինին խանէսինճէ թիւթիսիւ ամէլիյաթը պիլիճրա վազ օլընան գօրտոնլար գալտըրըլմըշ տըր։

Դէկտ. 16տա Սէլանիքտէ ասքէրի խասթախանէսինտէ 2 միւսապ օլուպ, շէհրատ 8 կիւնտէն պէրու եէնիտէն միւսապ օլմամըշ, վէ խասթախանէտէքի էսկի միւսապլարտան եալընըզ 1 քիչի վէֆիաթ իթմիշտիր։

Դէկտ. 13տէ Թօգատտա խասթալըգտան պիր կէօնա միւսապ վէ վէֆիյաթ օլմամըշ տըր։

Դէկտ. 15տէն 16յա գատար Թրաբզիզոնտա էհալիտէն վէ էֆբատը ասքէրիյէտէն միւսապ վէ վէֆիյաթ օլմատրը կիպի, Թէրմէտտէ տախի պիր շէյ զուհուր իթմէմիշ, վէ Սիւրմէնէ քէօյլերինտէ 2 քիչի միւսապ օլուպ վէֆիյաթ օլմամըշ տըր։

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Երկու տեսակ համալսարանական ուսուցիչք կան, մանաւանդ Բարիզեան համալսարանին մէջ. նախ՝ անոնք որ կարծես կը ղղջան եղած բլլալնուն վրայ, եւ երկրորդն՝ որք իրենց այս պաշտօնէն հրապուրուած կը յոխորտան եւ դասարանի չորս պատերուն մէջ փակուած կը մնան, եւ կը համարձակիմ ձեզ ըսել թէ երկրորդք՝ անմիտ եւ առաջինք՝ տխմար են, բայց պիտի հարցունէք անշուշտ թէ ես ո՞ր դասակարգին կը պատկանիմ. Դիցուք թէ ես տխմար մ'եմ... ուրեմն հարկ չկայ այլ եւս ասոր վրայ խօսիլ։ Այլ սակայն Պ. Թօբէնին համար այսպէս չէր։

Մեք Պ. Թօբէնը կրսէինք, զի նայն իսկ զնա գուդողներն անգամ այնպէս կը վարուէին։

—Ինչպէս էք, Պ. Թօբէն։

«Շատ լաւ» կը պատասխաներ միշտ, վասն զի իւր երկաթի առողջութեանն հետ, նոյնքան ալ եւ թերեւս աւելի լաւատես մ'էր։

Կարծեմ չատ առողջ պիտի համարէր ինքզինքն եթէ ջերմ կամ ջղագարութիւն իսկ ունեցած բլլար, Թող թէ ամենաթեթեւ ցաւ մը իսկ չունէր։ Միջակ զէր, թարմ ու վարդագոյն, մտազուարթ ու արթուն էր։ Երիտասարդութեան մարմնացումն։ Օրական հինգ ժամ դասանէր Սթանիսլաս գոլէճին մէջ։ Հինգերորդ դասարանն էր այս, ուր ձեր այնքան մահացու կերպիւ ձանձրացուցիչ համարած «Գոռնէլիուս Նէպօսն»ն կ'ուսումնասիրէին հատատակամ։

Պ. Թօբէն՝ ամսական հազիւ հարիւր վաթսուն եւ վեց ու կէս ֆրանգ կը ստանայր, իւր երեք տարի վարժապետանոցին մէջ մնալով ձեռք բերած Դիպլոմի վկայականին շնորհիւ։ Այն տաներեն ես՝ Սորպոնի մէջ Պ. Դուզէնի օգնական էի, վասն զի ինձ չատ հաճելի էր ամէն բանէ աւելի Լիսէներու ուսմանց չբրջաններէն անցնիլ։

—Երկրորդական ուսուցումն, կըսէր իւր այտերն ուռեցնելով, գերընա՛ռն է։

Լաւագոյն բարեկամս էր նա։ Ամէն օր մեր եօթանասուն սանթիմոց ճաշն աւարտելէ վերջ, ի միասին երկար շրջագայութիւններ կընէինք ի Ֆլէսօ, որոյ ինձ կը պատմէր նա՝ իւր կենաց մեծ դէպքերն։

Թարգմանութեան դասն՝ բաւական հաճելի էր, իսկ ապրիլ 15ի հրճանէի թերեւս ամենէն զօրաւորն էր տարւոյն մէջ։ Այս Կիպուրէն պիտի յառաջանայր. սակայն թերեւս ձեզ համար Լատինական գարձուածքներ համարուին։ Այնպիսի նախադասութիւններ ունի, որք նախանձ կը շարժէին, կըսէր ինձ։ Վերջապէս ամբողջ շաբաթ մը իմ աչացս բոլորովին այլափոխեալ թուեցաւ Պ. Թօբէն։ Նորօրինակ զուարթութեամբ մը զուխեալ էր։ այլ եւս ոչ իւր աչակերտին Կնոռ-բէի, եւ ոչ ալ հակառակորդին աշակերտ Թաղբէթի վրայ կը խօսէր։

Օր մի ինձ իմացուց թէ միւս օրն իմ հետս չպիտի ճաշէր, որովհետեւ աշակերտի մը ծնողաց կողմանէ հրաւիրեալ էր Առաջին անգամն էր որ կը պատահէր այս։ Ուզեցի անուն իմանալ, բայց խօսքի դարձուածքներով ծածկեց։

Քիչ մը կատակաբանեցի, զորս պաղութեամբ ընդունեց. ինչ ունի ուրեմն կը մտածէի։ Այս առաջին անգամն բլլալով առանձինն չրջագայութեանս ժամանակ, բոլորովին այս դէպքին վրայ խորհեցայ։

Այս խաբբինակ օրուան հետեւեալ առաւուն դարձեալ ի Ֆլէսօ եկաւ 29 սանտիմ ձեռնոցներով, սպիտակ վզնոցով ու թեթեւ կերպիւ փայլուն ցուցած կօշիկներով։ Տեսնելով որ զարմացմամբ կը դիտեմ զինքն,

—Է՛ սուրեմն, այո՛, ըսաւ մինչեւ ականջներն կարմրելով. պիտի լսեցարեմ այսօր չրջագայութեան ժամանակ։

Բնաւ բառ մ'իսկ չարտասանեց ճաշի ժամանակ, եւ ես ալ խօսք մը չկրցի գտնել իրեն ըսելու։

— Պիտի ամուսնանայ, կը մտածէի ինքնիրենս. բայց կարելի՞ է։

Ցայն վայր բնաւ չէի խորհած թէ Պ. Թօբէն՝ աշակերտին մօտէն զատ ուրիշ կնոջ ալ կուզէր իւր խօսքերն։

Բայց աշակերտներն՝ իրենց մայրերէն աւելի քոյրեր ալ ունին։ Նա՝ Կիպուրէի դաս կուտայր. օ՜հ, ի սէ՛ր բարեկամութեան, կարելի՞ է հաւատալ։ Տիկին Կիպուրէ դժուարաւ կապրէր իւր երկու աղայոց հետ, իւր ամուսնոյն՝ Սէն-Սիւլբիսի գործարանին մէջ վարած երաժշտապետի պաշտօնով ստացած թոշակովն։ Այս երկու կանայք Պ. Թօբէնի անհունս երախտագէտ էին. տակաւ միմեանց սերտացան, որովհետեւ անհնար էր չսիրել այս բարի անձն՝ այնքան մօտէն դիտելէ վերջ։ Պ. Թօբէն ընտանիք չունէր, զի մայրն բնաւ ճանչցած չէր եւ հայրն ալ՝ իւր Սուէսլուսի մէջ թոշակաւոր աշակերտութեանն ժամանակ մեռած էր։ Պ. Թօբէն՝ իբր տան զաւակ անցուցած էր իւր բոլոր կեանքն Սթանիսլաս գոլէճին մէջ. նոյն իսկ վարժապետանոց մտած ժամանակ՝ իւր արձակուրդի օրերն այս գոլէճին ուսուցչաց սեղանակից եւ չրջագայութեանցն մասնակից ըլլալով կանցուցէր։

Իւր ուսուցչական վկայական առնելէն անմիջապէս վերջն, Ռուէնի մէջ իրեն հինգերորդ դասարանի մը պաշտօնն գտած էին, բայց նա՝ Սթանիսլասի մէջ նախակրթարանի ուսուցիչ մնալն աւելի լաւ համարած էր, ուր ապա տակաւ մինչեւ հինգերորդ կարգի ուսուցչութեան բարձրացաւ, զոր մարալախի գաւազանի կը համարէր իրեն համար։ Արքունի գոլէճ մը մտնելն՝ բնաւ մտքէն իսկ անցած չէր, զի յայնժամ իւր ջանքերն պիտի բազմապատկէր այս առաջադրութեամբ, բայց Սթանիսլասն թողուլ՝ հայրենի երդիքն լքել էր իրեն համար։ Դրանապանն, ապասաւորներն իրեն բարեկամներն էին։ Տնօրէնն՝ իւր հօր տեղն էր։ Մեծերն ու փոքրերն իւր եռեւէն փողոց կը վազէին, զինքն բարեւելոյ եւ ի փոխարէն ըստ իւրեանց հասակին այս-տեղուն վրան թեթեւ չոյանք մի ընդունելոյ եւ կամ ձեռաց սեղմում մի ընելոյ համար։ Պ. Թօբէնի միմիայն ներքին ընկեր մը պակաս էր։

Կերդնում թէ նախ Օր. Կիպուրէ ըսկսաց, քանզի Պ. Թօբէն՝ անկարող էր, առանց նորա արտօնութիւնն խնդրելոյ, դիտել զնա. բայց եւ այնպէս վստահ եմ որ անգամ մի ազատութիւնն առանալէ ետք, թռչնոյ մը պէս չատախօսեց ու դասարանին բոլոր անցուդարձն պատմեց։

Օր. Կիպուրէ՝ երաժշտապետի աղջիկ լինելուն չնորհիւ չատ լաւ երաժիշտ մ'էր եւ Պ. Թօբէն ալ հակառակ քերականի ու մանաւանդ վարժապետանոցի վկայեալի սովորութեանց, ճշմարիտ տաղանդ մ'ունէր Լիւսիանէլի համար։ Կենթադրեմ թէ նախ պոռներ երգեցին ի միասին եւ օրուն հետեւանքն եղաւ ամուսնութիւնն։

Քաջ էր իմ բարեկամս Թօբէն. մէկ ուսումով զործունեայ ընտանեաց մի գլուխն անցած էր։ Իւր ամսական հարիւր վաթսուն եւ վեց ֆրանգն այնքան պիտոյից անհնար էր բաւեցնել. ճշմարիտ թեեւ Շաալ Կիպուրէ չատ յաջող էր։ բայց ի՞նչ օգուտ որ տակաւին հինգերորդ դասարանի աշակերտ էր, եւ չատ հեռի էր աշակերտութենէ մինչեւ յուսուցչութիւն բարձրանալոյ համար։ Երկու խօսեցեալք հաւանեցան որ իրենցմէ մին Լատիներէնի դասեր փնտռէ, եւ միւսն ալ դաշնակի եւ երգի։ Ապագայն իրենց աչաց այնքան վարդագոյն կերեւէր որ ուզեցին հարսանեկան ճամբորդութիւն մը ընել։

Մայրիկն՝ բոլոր զօրութեամբն հակառակեցաւ, բայց ի զո՛ւր. իմիտութիւններով պիտի սկսէին. հարսանեկան յիմարութեանցն էր կարգն։ Մերձակայ գեղերն պիտի երթային, արձակուրդ՝ երեք օրուան համար պիտի լինէր։ Ամենափոքր պանդոկը պիտի օթեւանէին ... այս պիտի լինէր իրենց առաջին եւ վերջին յիմարութիւնն, առանց բացառութեան։ Ի մի բան որոշուեցաւ որ երեք օր Ռուէն անցնենն։ Ձեզ կը թողում այլեւս ճամբուն ուրախութիւններն գուշակել։ Երկուքն ալ բնաւ ոչ այդքան երկար ճամբորդութիւն մը եւ ոչ ալ այդպէս առանձինն մնացած չունէին։ Իրարու բնաւորութիւններ կիմանային։ Վերջապէս գիշերը քաղաք հասնելով՝ փոքրիկ Նորմանացւոյ մը առաջնորդութեամբ նեղ փողոցներու լաբիւրինթոսէ մանցնելով փոքրիկ պանդոկ մը գացին։

(Տեւող)

ԺԻԼ ՍԻՄՕՆ

ԼՕԳԱՆԹԱ.

ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՍԹԱՄՊՈԼՅԱ ՅՈՒՍՈՒՄԻՑԷՆԻՆ ԳԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

Մուգատտէմ լօգանթաճըզգ խուպ վէ պիր չօգ սէնէլէրանէն պէրու զէվմաթը միւթէպէրէ գօնդալարընտա ալաթուրգա վէ ալաֆրանկա աշճըլզգ խուպ էնվալի լէզիզ թաամլար վէ խամուր իշլերի թապսըյա քէսպը նամ իթմիշ օրան Մեսրոպեան պիրատէրլէր պու քէրրէ Սթամպոլցա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Յուսումիյէ իտարէսի գարշըսընտա 10 նիւմէրօրու ՕՍՄԱՆԻ նամ օթէլին թահգընտա միւճէտտէտէն պիր լօգանթա թէէսիս վէ քիչտա իթմիշ օրուպ, պու լօգանթատա միւթէպալի պիր ֆիյաթլա կերէք ալաթուրգա վէ կերէք ալաֆրանկա դայէթ լէզիզ թաամլար վէ խամուր իշլերի վէ էնվալի թաթլըլար ֆիւրուխթ իտիլմէքտէ օլմըրսն նէֆֆաէթինէն վէ կերէք թագրմարը թէհարէթ վէ միւքէմմէլիյէթինէն զիյաֆէթլեր իշին հէր թէֆէրրուաթըյա պէրապեր քիրալզգ էնվալի միւքէմմէլ սուքրա թագրմարը պուլընըրը, վէ մէչհուր վէ մաարուֆ սուքրաճը Ցարուիթիւն տախի վերիլէճէկի, վէ պիր տէ գօնագ վէ խանէլէր իշին մէզքիւր լօգանթատա էնվալի խամուր իշլերի վէ սուճուգ վէ կէճատէն կիպի մէէքիւլաթ վէ միսքէթ չավուշընն տիւզ վէ մատիպատը տախի գարալը չիչէ օլարագ մէվճուտ օլուպ, եէնիտէն սիքարրշ խիլտիքտէ տախի սէրեան վէ սուրէթը միւքէմմէլէտէ իմալ վէ թէպլիմ իտիլէճէկի բաղպէթլու էհալիյէ իլան օլունուր։

15—7

---

(10)

Մ. Ե. ՊՐԷՏՏԸՆ

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ԳՈՒՍԱՆՆ

Ճօղէֆ չէր կրնար պնդել այլ եւս, մտաւ հասարակաց սրահն՝ ուր ճէնի կ'երգէր։

Դալկահար էր աղջիկը, սովորականէն աւելի։

Ճօղէֆ աճապարեց դուրս ելաւ, եկաւ հաղուստեղանին մօտ։ Միլսըմ և Վէյմրն առանձինն՝ կարեւոր խօսակցութեամբ զբաղած էին։

Գործակալին ներս մտնելուն խօսքերնին կտրեցին։

«Այսպէս շո՞ւտ ձանձրացաք երաժշտութենէն, հարցուց Վէյմրն։

— Երաժշտութիւն լսելու չեմ եկած, ըսաւ Ճօղէֆ. նաւապետս կ'ուզեմ. եղբօրը հետ ժամադիր էր հոս, խօսքէն չանցնիր այդ մարդն. բան մը կայ, կը վրդովի սիրտս։

— Ինչո՞ւ վրդովիք, պարոն, նաւապետը ինքզինքը պաշտպանելու կարող է, ըսաւ Վէյմրն քրքիջ արձակելով։

— Այո՛, պարոն, այնպէս է. սակայն վատ ընկերութեան մէջ ինքզինքը պաշտպանել ամենուն գործը չէ։ Վալենդին ձէռնամի պէս կարող և քաջ մարդ ծովու վրայ չգտնուիր. բայց անգամ մ'որ ցամաք ելլէ՝ իրմէ աւելի անկարող մարդ չկայ։ Մի՛ գուցէ չար մարդոց ձեռք ինկած ըլլայ, վասն զի մեծ գումար մ'ունէր վրան։ Գիտէք որ ծովու նման ցամաքի վրայ ալ ճիւաղներ կը գտնուին։

— Իրաւ է ըսածդ, պարոն, կրկնեց Վէյմրն, և այս մօտ տեղերս այնպիսի չար գործեր կատարուած են երբեմն։

— Պարոն Վէյմրն, ես ալ ձեր կարծիքէն եմ, ըսաւ Ճօղէֆ. բայց՝ եթէ իրաւցընէ դժբաղդութիւն մը հանդիպած է նաւապետին՝ թող զգայշ կենան որոնց ձեռքով որ եկած է այդ. գուցէ չեն գիտեր այնպիսիք՝ թէ ի՞նչ ըսել է հաւատարիմ՝ չուն մը պահապան ունեցողին դէմ ելլէն. ուր կ'ուզեն թող երթան, ուր կ'ուզեն պահուրտին, չունն իրենց հոտէն զիրենք պիտի ճանչնայ, վա՛յ եթէ գտնուին։ Պարոն Վէյմրն, նաւապետս չունն ես եմ. եթէ նաւապետս չգտնեմ՝ պիտի յաջողիմ որսերս ձեռք ձգել։ Ձեմ գիտեր ինչ ունիմ, ներսէս ձայն մը կ'ըսէ՝ թէ աղնուական տէրս պիտի չտեսնեմ ես այլ եւս. եթէ սատյդ է այս՝ վա՛յ այն վիրաւորուն գլխուն։ Կ'երդնում, կեանքս ասոր պիտի տամ, պիտի գտնեմ, պիտի հատուցանեմ. այո՛, վա՛յ անոնց։»

Հանդարտ և ծանր ձայնով լմնցուց իր խօսքն Ճօղէֆ։ Միլսըմի և Վէյմրնի դէմքն սարսուռ մը յայտնեցին։

«Ցէրս փնտռելու կ'երթամ, աւելցուց Ճօղէֆ. գիշեր բարի, տէրք։»

Ելաւ դուրս. հագիւ դուռը դոցուեցաւ կռնկէն՝ երկու չարագործք իրարու նայեցան սրտնեղութեամբ։

«Վնասակար մարդ մը, ըսաւ Վէյմրն։

— Պա՛հ, փսփսաց Միլսըմ. այնչափ վատասի՞րտ ենք. կուզի մը չաղակրատութենէն երերալ. անշուշտ այդ գումարն ինքն պիտի յափշտակէր։»

Գիշերն ի բուն Ճօղէֆ վաճառական նաւագին յաճախած տեղերը թափառեցաւ. ամէն տեղ վազեց, պրպտեց, հարցուց, սակայն անօգուտ։

Շեմվիլի գինետան մը մէջ երկու ժամ հանդչելէ վերջը՝ առտուն կանուխ սկսաւ իր հետազօտութիւնն. կրկին և կրկին դարձաւ, հարցուց, ամէն տեղ ո՛չ, ո՛չ։

Գիշերը վրայ հասնելով՝ յոգնած դադրած Ռոթերհայթի գինետան մը պատին կռթնած՝ գետին ընթացքին կը նայէր։

«Բաւական պրպտեցինք բաղմութեան մէջ, ըսաւ ինքնիրեն. քիչ մ'ալ ամայիներն երթանք։»

Կէս գիշեր չեղած՝ գետեղերեայ թաղին պատերուն վրայ ազդ մը տեսաւ Խ-ՈՒԷՈՒՆ Դ-ՈՈՂԼՈՐՈՆ վերնագրով, տրուած նշաններն և երկու օրուան մէջոցն վստահացուցին գործակատարն՝ թէ իր փնտռածն էր։

Աճապարեց Ճօղէֆ ոստիկանարանն՝ ուր դիակն ի տես դրուած էր. երկար քննութիւն պէտք չէր, պղնձագոյն դէմքէն իսկոյն ճանչցաւ իր տէրն։

«Այո՛, գիտէի ըլլալիքը, մեծ գումար մ'ունէր քովը, անպիտան չարագործներու ձեռք ինկաւ.» ըսաւ Ճօղէֆ, զինքը ներս մտցունող ոստիկանական պաշտօնէին։

— Ուրեմն չէ՞ք կարծեր թէ դիպուածով եղած ըլլայ։

— Ո՛չ, պարոն, ո՛չ. սպաննուած է. և կը յուսամ թէ գտնեմ չարագործ սպանիչներն։

— Կը ճանչնա՞ք այդ մարդիկը։

— Այո՛, բայց այդ ծանօթութիւնը վրէժ լուծելու համար բաւական չէ. պէտք է պրպտեմ, սակայն չեմ գիտեր թէ կը յաջողի՞մ։ Պատճառը պիտի որոնէք անշուշտ դուք։

— Այո՛, վաղը. եթէ բացատրութիւն ունիք տալու՝ արդարութեան պաշտօնէին առջեւ պարզեցէք։»

Երկրորդ օրուան քննութեան պահուն՝ Ճօղէֆ իր ըսելիքն հաղորդեց, սակայն լոյս մը չէր տար այդ Վալենդինի մտհուան պարագայից վրայ։

Արդարութեան պաշտօնէին դիմաց բժիշկները քննելով դիակը՝ վկայեցին որ մահն առաջ եկած էր ծոծրակին վրայ ծանր գործիքի մը բութ անկիւնով լլջած հարուածէն. ջուրը չնետուած՝ մեռած էր խեղճն։

Դատաւորը վճռեց, Վալենդին՝ անծանօթ չարագործի մը՝ կամ քանի մը չարագործներու ձեռամբ չարաչար սպանուած է։ Ճօղէֆ գոհացաւ այդ պահուն սոյն վճռով. չէր կրնար իր կասկածը յայտնել, վասն զի տարտամ և անստոյգ էին։ Այլ դատարանէն ելլելով՝ դիմեց ուղղակի Պով Սդրիդի ոստիկանատունն և իր կասկածներն մերկացաւ, գիտցածը պատմեց. գաղտնի քննութիւն մը և մանրազնին հետախուզութիւն մը կազմուեցաւ։ Ճօղէֆ իր խնայողութիւններէն վճարեց պէտք եղածն։

Գաղտնի հետախուզութիւնն կը շարունակուէր։

(Շարունակելի)

ԽՈՐ

ՏԻՊՈԳՐԱՖԻԱ ԻԼԻ

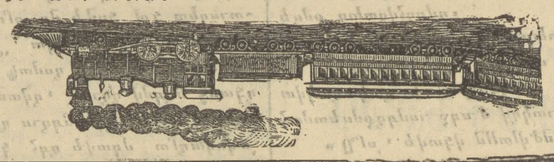

ՀԱՎԵԼՎԱԾՈՏԴԻՍԿ

ԳԻԽԱՐԻՍ ՇԻՇՄԱՆ

1893 ապրիլ. Դարմանի Շաբաթէն սկսեալ գարնանային գարուն մուտքերուն խիմամբեռ ամէն իսկ թարմիցեալ.

ՄԻՆՉԵՎ ԱՅԺՄ ԳՆԱՑՔԸ ԳԻԽԱՐԻՍ-ՇԻՇՄԱՆԷՆ

ԹՈՒՄՈՎ	Ա. դասակարգ		Բ. դասակարգ		Գ. դասակարգ		Դ. դասակարգ	
	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք
8	6 20	6 20	7	7	7 20	8	8 25	9 30
10	6 29	7 09	7 36	8 09	8 35	9 41	10 09	10 40
62	6 33	7 13		8 13	8 39	9 15	10 13	10 44
12	6 39	7 19		8 19	8 45	9 51	10 19	10 50
14	6 46	7 23	7 54	8 24	8 50	9 56	10 22	10 54
16	6 46	7 38	8 10	8 36	9 01	10 08		11 06
18		7 48		8 34		10 18		11 16
20				8 46				11 23
22								11 30
24								11 35
26								11 42
28								11 46
30								11 51
32								11 54
34								12 26
38								12 37
40								12 51
42								1 59
44								2 21
46								2 56
								3 07
								3 35
								3 46
								4 31
								5 47
								6 30

ՄԻՆՉԵՎ ԱՅԺՄ ԳՆԱՑՔԸ ԳԻԽԱՐԻՍ-ՇԻՇՄԱՆԷՆ

ԹՈՒՄՈՎ	Ա. դասակարգ		Բ. դասակարգ		Գ. դասակարգ		Դ. դասակարգ	
	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք
9	6 20	6 20	7	7	7 15			
11	6 32	7 07	7 40	8 08	8 35	9 16	9 41	
13	6 50	7 22	7 52	8 22	8 48	9 28	9 54	10 27
15	6 55	7 27	7 56	8 26	8 52	9 32	9 58	10 31
17	7 01	7 33	8 02	8 32	8 58	9 38	10 04	10 37
19	7 08	7 38	8 08	8 37	9 02	9 44	10 08	10 42
21	7 16	7 46	8 16	8 45	9 10	9 52	10 16	10 50
23								
25								
27								
29								
31								
33								
35								
37								
41								
43								
45								
47								
49								

ՄԻՆՉԵՎ ԱՅԺՄ ԳՆԱՑՔԸ ԳԻԽԱՐԻՍ-ՇԻՇՄԱՆԷՆ

ԹՈՒՄՈՎ	Ա. դասակարգ		Բ. դասակարգ		Գ. դասակարգ		Դ. դասակարգ	
	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք	Ելք	Մտք
8	6 20	7	7 20	8	8 25	9 30	10	10